

X Изх. № 491 /
Деловодство НСОСРБ
Signed by: ADELINA AS

ДО

КМЕТОВЕТЕ НА ОБЩИНИ

ПРЕДСЕДАТЕЛИТЕ НА ОБЩИНСКИ
СЪВЕТИ

Относно: Нови правомощия на общините по Закона за прозрачност при представителство на интереси (ЗПРИ)

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,

В Държавен вестник, бр. 30/27.03.2026 г. беше обнародван **Законът за прозрачност при представителство на интереси (ЗПРИ)** <https://dv.parliament.bg/DVWeb/showMaterialDV.jsp?idMat=242221>. Законът въвежда нови изисквания както към организациите, които се стремят да влияят върху публичните решения, така и към самите органи на власт - включително кметовете, председателите на общински съвети и общинските съветници.

ЗПРИ регулира представителството на интереси пред органите на публичната власт – всяка устна или писмена комуникация, насочена към оказване на влияние при вземането на решения по нормативни актове, общи административни актове и стратегически документи. Законът създава публичен Регистър за прозрачност, воден от Сметната палата, в който се вписват организациите, извършващи такава дейност по занятие. Паралелно с това законът въвежда конкретни задължения за самите органи на власт като адресати на представителство на интереси.

Общините участват в прилагането на закона в две различни качества, които е важно да се разграничават:

1. **Като адресати на представителство на интереси – кметовете (на общини, райони и кметства), председателите на общински съвети и общинските съветници са посочени в чл. 5, т. 5 от закона като органи, пред които се осъществява представителство на интереси. В това качество общините имат конкретни задължения, описани по-долу;**
2. **Като участници в законодателния процес – когато кметът или общинският съвет комуникират с централната власт при осъществяване на законовите си правомощия, тази комуникация не е представителство на интереси по смисъла на закона (чл. 3, ал. 2, т. 2). Общините не подлежат на вписване в Регистъра за прозрачност.**

Правомощията на общините по новия закон са следните:

1. Приемане на етични правила

Всяка община трябва да приеме **етични правила за осъществяване на представителство на интереси**. Законът не определя кой орган на общината е компетентен да ги приеме. Препоръчително е общинският съвет да приеме правила за председателя и съветниците, а кметът на общината да приеме правила за общинската администрация.

2. Регламентиране на реда за лични срещи

Всяка община трябва да регламентира реда за провеждане на лични срещи с представители на интереси и да го публикува на интернет страницата си (чл. 7, ал. 4). Целта е всеки представител на интереси да знае по какъв ред може да поиска среща с кмета, с председателя на общинския съвет или с общинските съветници.

3. Водене на публичен календар на срещите

Кметовете, председателите на общински съвети и общинските съветници трябва да поддържат публичен календар на проведените срещи с представители на интереси на интернет страницата на общината (чл. 8, ал. 5). В календара се отразяват датата на всяка среща, присъстващите лица и обсъжданата тема. Когато по даден въпрос са проведени повече от една среща, се описват всичките с пореден номер. Календарът трябва да бъде технически свързан с Регистъра за прозрачност – конкретните изисквания за формата на данните и автоматизирания обмен ще се определят с наредбата на министъра на правосъдието.

4. Публикуване на справка за становищата при обществени консултации

При провеждане на обществени консултации по проекти на наредби и общи административни актове общините вече трябва да публикуват обобщена справка за постъпилите становища, съдържаща обосновка за неприетите предложения (чл. 8, ал. 2). Справката трябва да включва информация дали лицето, от което **изхожда становището, действа от свое име или представлява интересите на друго лице или група лица**, и датата на постъпване (чл. 8, ал. 3). Справката се публикува след приключване на консултацията и преди приемането на акта (чл. 8, ал. 4).

5. Разглеждане на становища

Законът задължава органите по чл. 5, включително кметовете и общинските съвети, да разглеждат внимателно и безпристрастно всички становища, отговарящи на изискванията на закона, и да обсъждат всички направени предложения (чл. 10, ал. 7). Становища, които съдържат клеветнически, обидни или нецензурни изказвания, се отбелязват като недопустими и не се разглеждат по същество (чл. 10, ал. 5).

Изисквания към представителите на интереси при контакт с общините

Законът въвежда и правила, които трябва да спазват самите представители на интереси при комуникация с общините. Общините трябва да познават тези изисквания, за да прилагат закона правилно.

Всеки представител на интереси е длъжен да се идентифицира и да посочи интереса, който защитава – анонимни становища не се разглеждат (чл. 10, ал. 2). Становищата трябва да бъдат мотивирани, основани на факти и документално подкрепени при възможност (чл. 10, ал. 4). Не се допуска контакт по начин, различен от регламентирания и достъпен за всички лица (чл. 10, ал. 6) – това означава, че неформалните канали за комуникация са изключени.

При изработване на проект на акт по чл. 3, ал. 1 - при участие в работни групи и консултативни съвети, организирани от общините, участниците, които не са служители на общинската администрация, трябва да декларират какви интереси представляват и да посочат свързаност с лица, имащи интерес от разглеждания въпрос (чл. 11, т. 1). Същото важи при изслушвания, организирани от органи на местното самоуправление (чл. 11, т. 2).

Регистърът за прозрачност и общините

Регистърът за прозрачност се създава и води от Сметната палата. Той е публичен и осигурява безплатен достъп за всички. Чрез него ще може да се проследи кои организации са регистрирани като представители на интереси и в какви области действат. Регистърът ще бъде свързан с интернет страниците на органите по чл. 5 и с Портала за обществени консултации, което означава, че информацията за контактите между представителите на интереси и общините ще бъде публично видима.

Законът е обнародван в „Държавен вестник“, бр. 30 от 27 март 2026 г. и влиза в сила от същата дата, с изключение на разпоредбите за Регистъра и задълженията за вписване. Министърът на правосъдието издава наредба, която урежда техническите детайли на Регистъра, в срок до **27 юни 2026 г.** Самият Регистър трябва да заработи в срок до **27 декември 2026 г.**, като от същата дата влизат в сила и задълженията за вписване и санкционният режим. През първата година от функционирането на Регистъра – тоест до края на 2027 г. – санкции не се налагат. За организациите, задължени да се впишат, срокът за вписване е един месец от влизането в сила на тези разпоредби, тоест до **27 януари 2027 г.**

За общините в качеството им на адресати на представителство на интереси важат три законови срока:

1. До **27 септември 2026 г.** трябва да приемат етични правила - § 5 от Преходните и заключителни разпоредби;

2. До **27 декември 2026 г.** трябва да регламентират и публикуват реда за лични срещи и да въведат публичен календар на срещите - § 8 от Преходните и заключителни разпоредби относно влизането в сила на чл. 7, ал. 4, и чл. 8, ал. 5;
3. Задължението за публикуване на справка за становищата при обществени консултации се прилага от влизането в сила на закона.

Като се надяваме, че настоящата информация ще Ви бъде полезна в ежеднезната Ви работа, оставам

С уважение,

Силвия Георгиева

Изпълнителен директор

ЗАКОН

за прозрачност при представителство на интереси

Обн., ДВ, бр. 30 от 27.03.2026 г.

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Този закон урежда условията и реда за осъществяване на представителство на интереси пред органите на публичната власт в Република България.

Чл. 2. При отчитане на конституционното право на изразяване на мнение и на подаване на жалби и сигнали до органите на власт законът има за цел да осигури:

1. прозрачност на контактите с представителите на публичната власт;
2. равнопоставен достъп на всички заинтересовани физически и юридически лица - представители на интереси, за изразяване на позициите им;
3. осигуряване на широка представителност при формулиране на проекти на нормативни, стратегически и други актове, засягащи широк кръг лица.

Чл. 3. (1) Представителство на интереси по смисъла на този закон е всяка устна или писмена комуникация с орган или лице по чл. 5, осъществявана в полза на обществени, групови или частни интереси, с цел оказване на влияние при вземането на решения относно създаването, изменението, допълнението, отмяната и съдържанието на:

1. нормативни актове;
 2. общи административни актове;
 3. национални стратегически и програмни документи;
 4. позиции на Република България по отношение на правнообвързващи и стратегически актове на Европейския съюз или на международни организации, в които Република България участва;
 5. укази за обнародване или връщане за ново обсъждане на закони.
- (2) Не е представителство на интереси по смисъла на този закон комуникацията, която се осъществява с лице по чл. 5 от:

1. лица, заемащи публична длъжност, при осъществяване на правомощията им;
2. публични органи, когато осъществяват своите правомощия по закон;
3. физическо лице, действащо в личното си качество и в личен интерес, с изключение на случаите, когато интересът му съвпада с интерес на юридическо лице, в което физическото лице участва или има управленски функции.

Чл. 4. (1) По смисъла на този закон представител на интереси или заинтересовано лице е всяко физическо или юридическо лице, включително негов клон, независимо от правната му форма, което в защита на обществен, групов или частен интерес се стреми да окаже влияние на органите и лицата по чл. 5 при вземане на решение относно създаването, изменението, допълнението, отмяната и съдържанието на актовете по чл. 3, ал. 1.

(2) Представители на интереси са и групи от лица, изразяващи групов или обществен интерес, както и частен интерес на някого от участниците в групата.

(3) Не могат да бъдат представители на интереси:

1. органите и лицата по чл. 5 за времето, докато изпълняват съответната длъжност,

както и до една година от прекратяване на пълномощията, на служебното или на трудовото им правоотношение във връзка с изпълняваната от тях дейност;

2. служителите в администрациите на органите и лицата по чл. 5 за времето, докато изпълняват съответната длъжност, освен в случаите, когато представляват регистрирани организации на работници или служители пред съответната администрация.

Чл. 5. Този закон се прилага при осъществяване на представителство на интереси пред:

1. Народното събрание, народните представители, експертите и съветниците към парламентарните комисии и парламентарните групи;

2. президента и вицепрезидента на Репуб-лика България, техните съветници и секретари;

3. Министерския съвет, министър-председателя, заместник министър-председателите, министрите, заместник-министрите и членовете на политическите кабинети, включително съветниците и експертите към тях;

4. областните управители;

5. кметовете, председателите на общински съвети и общинските съветници;

6. ръководителите и членовете на други публични институции, които имат правомощия да приемат или издават нормативни и общи административни актове в определени области.

Глава втора

ПРИНЦИПИ НА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

Чл. 6. Взаимодействието между органите и лицата по чл. 5 и представителите на интереси се осъществява при спазване на принципите на откритост, прозрачност, отчетност, добросъвестност и почтеност.

Чл. 7. (1) По силата на принципа на откритост гражданите и организациите имат право на ефективно участие и свободен достъп до информация, свързана с вземането на публичните решения по чл. 3, ал. 1.

(2) Достъпът на заинтересованите лица до проектите на актовете по чл. 3, ал. 1, т. 1 - 3 се осъществява по реда, предвиден в Закона за нормативните актове, Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, Закона за местното самоуправление и местната администрация и Административнопроцесуалния кодекс.

(3) Информацията по ал. 1 се предоставя по начин, който позволява лесен, навременен и открит достъп на всички заинтересовани лица до текста на обсъждания проект и до относимите към него документи и обстоятелства в машинно четим отворен формат.

(4) (В сила от 29.12.2026 г. - ДВ, бр. 30 от 2026 г.) Редът за провеждане на лични срещи с представители на интереси се регламентира от съответната институция и се публикува на интернет страницата ѝ.

Чл. 8. (1) Принципите на прозрачност и отчетност се гарантират, като се осигурява проследимост на комуникацията между органите и лицата по чл. 5 и представителите на интереси и на процеса по вземане на решения в съответствие с разпоредбите на този закон.

(2) В случаите, когато е предвидено в нормативните актове по чл. 7, ал. 2, органите и лицата по чл. 5 публикуват обобщена информация - справка, за развитието на изготвените проекти и депозираните становища по тях, заедно с обосновка за неприетите предложения.

(3) Справката по ал. 2 съдържа информация за декларираните данни от лицето, от

което изхожда становището, дали то действа от свое име, или защитава определена позиция от името на друго лице или група лица, и датата, на която е постъпило становището.

(4) Справката се публикува на интернет страницата, на която е публикуван обсъжданият проект на акт, след приключване на обществената консултация и преди приемането, съответно издаването на акта.

(5) (В сила от 29.12.2026 г. - ДВ, бр. 30 от 2026 г.) Личните срещи с представители на интереси се отразяват в календар за срещи на органа или лицето по чл. 5, който е свързан с Регистъра за прозрачност. Всеки орган и лице по чл. 5 поддържа календар за проведените срещи с представители на интереси на страницата на съответната институция в интернет, в който се отразява датата на срещата, присъствалите лица, обсъжданата тема. Когато срещите по даден въпрос са повече от една, описват се всичките, като се посочва пореден номер на срещата.

(6) Условието и редът за поддържане на календарите по ал. 5, включително изискванията относно формата на данните и автоматизирания обмен с Регистъра за прозрачност, се определят с наредбата по чл. 19, ал. 3.

Чл. 9. (В сила от 29.12.2026 г. - ДВ, бр. 30 от 2026 г.) Като проявление на принципите на прозрачност и отчетност чрез свързаност на данни от Портала за обществени консултации, поддържан от Министерския съвет, интернет страницата на Народното събрание, на която се публикуват внесените законопроекти, и календарите по чл. 8, ал. 5 се осигурява проследяване, документиране и оповестяване на основните външни интервенции от началото до края на процеса по изготвяне и приемане на актовете по чл. 3, ал. 1, предложенията по тях, докладите от обсъжданията в парламентарните комисии и стенограмите от пленарните заседания - законодателен отпечатък.

Чл. 10. (1) Принципът на добросъвестност и почтеност изисква представителите на интереси и техните адресати да действат в съответствие с етичните правила за осъществяване на представителство на интереси, а тези по чл. 13, ал. 1 - и по начин, който отговаря на най-високите стандарти за професионализъм.

(2) Представителите на интереси се идентифицират и посочват интереса, който защитават. Анонимни становища не се разглеждат.

(3) Становище, представено от организация, се подписва от неин представител.

(4) Становищата и препоръките трябва да бъдат мотивирани, да се основават на факти и по възможност да бъдат документално подкрепени.

(5) Становища и препоръки, които съдържат клеветнически, обидни или нецензурни изказвания, не се разглеждат по същество, а се отбелязват като недопустими.

(6) Не се допуска контакт с адресата на становището да бъде осъществен по начин, различен от регламентирания и достъпен за всички лица.

(7) Органите и лицата, до които са адресирани становища, отговарящи на изискванията по ал. 2 - 6, са длъжни да ги разгледат внимателно и безпристрастно и да обсъдят всички направени предложения по разглежданите проекти.

Чл. 11. Като проявление на принципите на прозрачност, добросъвестност и почтеност при изработване на проект на акт по чл. 3, ал. 1:

1. участниците в работни групи и консултативни съвети, които не са служители на институциите по чл. 5, са длъжни да декларираат какви интереси представляват и да посочат свързаност, включително за годината, предхождаща датата на първото им участие, с лица, които имат интерес от разглеждания въпрос; наличието на свързаност, както и представляваните интереси не са основание за отвод или самоотвод на член на работна

група;

2. при изслушвания, организирани от Народното събрание, от орган на изпълнителната власт или на местното самоуправление, в които участието е документирано, участниците, които не са служители на институциите по чл. 5, са длъжни да декларират какви интереси представляват и да посочат свързаност, включително за минал период по т. 1, с лица, които имат интерес от разглеждания въпрос.

Глава трета

РЕГИСТЪР ЗА ПРОЗРАЧНОСТ

Чл. 12. (В сила от 29.12.2026 г. - ДВ, бр. 30 от 2026 г.) (1) Регистърът за прозрачност, наричан по-нататък "Регистър", е структурирана база данни в електронна форма, съдържаща обстоятелствата, вписани по силата на този закон за лицата по чл. 13, ал. 1.

(2) Регистърът осъществява автоматичен обмен на данни с регистър БУЛСТАТ, търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението (ЕСГРАОН) и единния регистър за чужденци по чл. 54, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България, при спазване на принципите на оперативна съвместимост.

Чл. 13. (В сила от 29.12.2026 г. – ДВ, бр. 30 от 2026 г.) (1) На вписване в Регистъра подлежат представителите на интереси по смисъла на чл. 4, когато е налице едно от следните условия:

1. осъществяват представителство на интереси редовно по занятие;
2. представителството на интереси се осъществява по търговски начин за трети лица;
3. представителството на интереси е възложено срещу възнаграждение.

(2) Когато представителство на интереси се осъществява от неперсонифицирана група лица, наличието на предпоставките по ал. 1 се преценява за всяко едно от тях.

(3) Не подлежат на вписване в Регистъра дори да отговарят на някои от условията по ал. 1:

1. лицата, упражняващи адвокатска професия по смисъла на чл. 24, ал. 1 от Закона за адвокатурата, в рамките на упражняването на тази професия;

2. представителните органи на съсловни организации, създадени със закон, когато изразяват интересите на членовете си или упражняват правомощията си, предвидени в закон.

3. участниците в работни групи и консултативни съвети, създадени от държавни органи, както и в изслушвания, организирани от Народното събрание или от орган на изпълнителната власт или на местното самоуправление;

4. лицата, които участват в консултативни или представителни органи, създадени с нормативен акт, уреждащ критериите за участие - за участието си в дейността на тези органи;

5. лицата, които по документирана покана от орган по чл. 5 предоставят информация или експертно мнение;

6. политическите партии, действащи в рамките на възложените им от Конституцията и законите функции;

7. регистрираните сдружения на работници и служители, когато осъществяват дейност в защита на техните интереси в областта на труда и социалното осигуряване;

8. регистрираните работодателски организации, действащи в защита на стопанските интереси на членовете си;

9. гражданите при упражняване на правото на събрания, митинги и манифестации по смисъла на Закона за събранията, митингите и манифестациите;

10. гражданите, упражняващи дейности по Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление;

11. представителите на средствата за масова информация при осъществяване на тяхната дейност по събиране, разпространение или анализ на информация и новини;

12. представителите на регистрирани религиозни общности и институции, осъществяващи дейност, свързана с упражняване на правото на вероизповедание;

13. организациите, субсидирани от държавния или общинския бюджет - само при контакти с органите и лицата по чл. 5, свързани с определянето, изменението или получаването на субсидия от бюджета;

14. дипломатическите и консулските представители на чужди държави, чуждестранните публични органи, публичните международни организации, както и служителите на дипломатическите и консулските представителства.

(4) Преценка за изпълнение на задължението по ал. 1, т. 1 може да се направи и при съпоставяне на публикуваната информация в календарите на срещите по чл. 8, ал. 5.

Чл. 14. (В сила от 29.12.2026 г. – ДВ, бр. 30 от 2026 г.) (1) За физическо лице по чл. 13, ал. 1 се вписват:

1. единен граждански номер (ЕГН), а за чужденци - личен номер на чужденец (ЛНЧ) или дата на раждане;

2. имена;

3. данни за контакт;

4. сфера на дейност/област на интерес;

5. проект на акт, по който се осъществява представителство на интереси;

6. ако се вписва едноличен търговец или предприемач - брой лица, ангажирани за осъществяване на представителство на интереси;

7. декларация дали представителството се осъществява срещу заплащане, или безплатно.

(2) За юридическо лице по чл. 13, ал. 1 се вписват:

1. идентификационен код на юридическото лице, а за регистрирани в чужбина юридически лица - наименование на органа по регистрация и код от държавата по регистрация или номер на делото, водено в регистриращия орган;

2. наименование и правна форма;

3. имена на законните представители или други лица, упълномощени да представляват организацията;

4. данни за контакт;

5. сфера на дейност/област на интерес;

6. проект на акт, по който се осъществява представителство на интереси;

7. брой служители или ангажирани в друга правна форма лица, извършващи представителство на интереси;

8. декларация дали представителството се осъществява срещу заплащане, или безплатно.

(3) Когато се осъществява представителство на интереси срещу заплащане, лицата по чл. 13, ал. 1 декларират данните по ал. 1, т. 1 и 2, съответно по ал. 2, т. 1 и 2 за лицето, по чието възлагане се извършва представителството.

(4) Вписването в Регистъра се осъществява в едномесечен срок от настъпване на някое от обстоятелствата по чл. 13, ал. 1.

(5) Лицата по чл. 13, ал. 1 са задължени да декларират достоверността на въведената информация с декларация по образец, определен в наредбата по чл. 19, ал. 3.

(6) Промени във вписаните обстоятелства се отбелязват в 7-дневен срок от настъпването им.

Чл. 15. (В сила от 29.12.2026 г. – ДВ, бр. 30 от 2026 г.) (1) Вписванията в Регистъра се извършват самостоятелно от лицата по чл. 13, ал. 1 по електронен път, като регистрацията не подлежи на одобрение от служител на администрацията.

(2) Вписването се извършва лично от физическо лице и съответно от законния представител на юридическо лице. И в двата случая вписването може да бъде извършено от упълномощено лице с изрично писмено пълномощно или по реда на чл. 24 от Закона за електронното управление.

(3) Лицето, извършващо вписването, се идентифицира по реда на чл. 5 от Закона за електронното управление.

(4) Нередовни вписвания се заличават от служители, определени с наредбата по чл. 19, ал. 3, в едноседмичен срок от връчване на съобщение на заявителото вписване лице, с което му се дават указания да отстрани нередовностите.

Чл. 16. (В сила от 29.12.2026 г. – ДВ, бр. 30 от 2026 г.) (1) Представителят на интереси може да заличи вписването си в Регистъра, когато преустанови извършването на дейността и в продължение поне на 6 месеца за него не са били налице предпоставките по чл. 13, ал. 1.

(2) След заличаване от Регистъра данните се съхраняват за срок от 5 години.

Чл. 17. (В сила от 29.12.2026 г. – ДВ, бр. 30 от 2026 г.) (1) Вписаният в Регистъра представител на интереси има право да:

1. получава информация от органите и лицата по чл. 5 за подготвяни проекти на нормативни актове в посочени в Регистъра области на интерес за лицето;

2. бъде канен за участие в работни групи за изготвяне на проекти за нормативни актове, срещи и други форуми в областите на интерес;

3. получава разрешения от държавни или общински органи и институции за достъп до обсъждания по въпроси, свързани с неговите обявени интереси, при условие че това не противоречи на разпоредбите на специалните закони и други нормативни актове, регламентиращи дейността на тези органи и институции.

(2) Юридическите лица и едноличните търговци, вписани в Регистъра, посочват в годишните си доклади за дейността сумата, изразходвана за представителство на интереси, а ако не са задължени да изготвят такива доклади - в отделна декларация, която се обявява в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел в сроковете, предвидени за подаване на докладите за дейността.

Чл. 18. (В сила от 29.12.2026 г. – ДВ, бр. 30 от 2026 г.) (1) Регистърът осигурява възможност за извършване на справки чрез търсене по следните критерии:

1. имена, ЕГН, ЛНЧ;

2. наименование, единен идентификационен код, правна форма и вид на организацията;

3. сфера на дейност или област на интерес;

4. наименование на проект на акт.

(2) Регистърът осъществява обмен на данни с интернет страниците на органите и лицата по чл. 5, Портала за обществени консултации, поддържан от Министерския съвет, и интернет страницата на Народното събрание, на която се публикуват предложенията по внесените законопроекти, при спазване на принципите на оперативна съвместимост.

(3) Регистърът поддържа автоматизирани интерфейси за осигуряване на свободен публичен достъп до информацията в машинно четим отворен формат. Информацията от регистъра се публикува и актуализира и на Портала за отворени данни, поддържан от министъра на електронното управление, съгласно Закона за достъп до обществена информация.

Чл. 19. (В сила от 29.12.2026 г. – ДВ, бр. 30 от 2026 г.) (1) Регистърът за прозрачност се създава и води от Сметната палата.

(2) Председателят на Сметната палата ежегодно до 30 април внася в Народното събрание доклад за функционирането на Регистъра и го публикува на интернет страницата на Сметната палата.

(3) Редът за вписване, заличаване и удостоверяване на факти и обстоятелства в Регистъра се определя в наредба, издадена от министъра на правосъдието, съгласувано с председателя на Сметната палата и министъра на електронното управление.

Чл. 20. (В сила от 29.12.2026 г. – ДВ, бр. 30 от 2026 г.) Регистърът е публичен, с изключение на информацията за ЕГН или ЛНЧ (дата на раждане на чужденец) и данните за контакт на лицата. Всеки има право на свободен и безплатен достъп до Регистъра посредством публичен интерфейс.

Глава четвърта

ОТГОВОРНОСТ. АДМИНИСТРАТИВНО-НАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 21. (В сила от 29.12.2026 г. – ДВ, бр. 30 от 2026 г.) Отговорността на лицата по чл. 4, ал. 3 и на органите и лицата по чл. 5 се урежда според правилата, които се прилагат за правоотношенията, които възникват по повод на изпълнението на функциите им.

Чл. 22. (В сила от 29.12.2026 г. – ДВ, бр. 30 от 2026 г.) (1) Физическо лице, което извършва дейност по чл. 13, ал. 1, без да е вписано в Регистъра в законоустановения срок, се наказва с глоба в размер от 1000 до 2500 евро, а на юридическо лице се налага имуществена санкция в размер от 2500 до 7500 евро.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 глобата, съответно имуществената санкция, е в двоен размер.

(3) Глоба, съответно имуществена санкция, в размерите по ал. 1 и 2, се налагат и на лице, което:

1. невярно е декларирано обстоятелства по чл. 14, ал. 1, т. 7 и чл. 14, ал. 2, т. 8, или
2. не е декларирано в срок или е декларирано неверни данни за лицето, по чието възлагане се извършва представителството на интереси в случаите по чл. 14, ал. 3.

(4) Глобите, съответно имуществените санкции по ал. 1 - 3, се внасят в приход на държавния бюджет.

Чл. 23. (В сила от 29.12.2026 г. - ДВ, бр. 30 от 2026 г.) (1) При констатирано нарушение по чл. 22 лицето по ал. 2 съставя протокол и издава предписание за отстраняване на нарушението.

(2) Ако нарушението не бъде отстранено в 14-дневен срок от връчване на предписанието по ал. 1, овластено от председателя на Сметната палата длъжностно лице издава акт за установяване на нарушението.

(3) Наказателното постановление се издава от председателя на Сметната палата.

(4) Наказателно постановление не се издава, ако нарушението бъде отстранено в

14-дневен срок от получаване на акта за установяване на нарушението от нарушителя.

(5) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на този закон:

1. "Осъществяване на представителство на интереси редовно по занятие" означава осъществяване на поне 9 контакта с орган или лице по чл. 5, проведени от едно физическо лице или от различни лица за едно юридическо лице, за период от три месеца. Адресирането на изявление до повече от едно лице се смята за един контакт.

2. "По търговски начин" означава, че обемът на представителството на интереси е такъв, че изисква специална организация, както и ангажиране на допълнителни материални и човешки ресурси за осъществяването ѝ.

3. "Свързаност" по смисъла на чл. 11 е налице между лицата, посочени в § 1 от допълнителните разпоредби на Търговския закон.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. През първата година от функционирането на Регистъра по чл. 12 не се налагат глоби и имуществени санкции по чл. 22.

§ 3. Наредбата по чл. 19, ал. 3 се издава в тримесечен срок от влизането в сила на закона.

§ 4. Регистърът по чл. 12 се създава в 6-месечен срок от издаване на наредбата по чл. 19, ал. 3, като председателят на Сметната палата издава заповед за въвеждането му в експлоатация. Заповедта се публикува на интернет страницата на Сметната палата.

§ 5. В 6-месечен срок от влизането в сила на закона органите по чл. 5 приемат етични правила за осъществяване на представителство на интереси.

§ 6. В Закона за нормативните актове (обн., ДВ, бр. 27 от 1973 г.; изм., бр. 65 от 1995 г., бр. 55 от 2003 г., бр. 46 от 2007 г. и бр. 34 от 2016 г.) в чл. 26, ал. 5 се създава ново изречение второ: "Справката съдържа информация за декларираните от лицето, от което изхожда становището, данни дали то действа от свое име, или защитава определена позиция от името на друго лице или група лица, датата, на която е постъпило становището.", а досегашното изречение второ става изречение трето.

§ 7. В Закона за администрацията (обн., ДВ, бр. 130 от 1998 г.; Решение № 2 на Конституционния съд от 1999 г. - бр. 8 от 1999 г.; изм., бр. 67 от 1999 г., бр. 64 и 81 от 2000 г., бр. 99 от 2001 г.; попр., бр. 101 от 2001 г.; изм., бр. 95 от 2003 г., бр. 19 от 2005 г., бр. 24, 30, 69 и 102 от 2006 г., бр. 46 и 78 от 2007 г., бр. 43 и 94 от 2008 г., бр. 35 и 42 от 2009 г., бр. 24 и 97 от 2010 г., бр. 69 от 2011 г., бр. 15 и 82 от 2012 г., бр. 15 и 17 от 2013 г., бр. 19 и 27 от 2014 г., бр. 60 и 96 от 2015 г., бр. 50, 57 и 98 от 2016 г., бр. 85 и 103 от 2017 г., бр. 7 от 2018 г., бр. 21 от 2020 г., бр. 53, 80, 84 и 88 от 2023 г., бр. 33 от 2024 г., бр. 81 от 2025 г. и бр. 16 от 2026 г.) в § 16 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за администрацията (обн., ДВ, бр. 15 от 2012 г.; изм., бр. 96 от 2015 г., бр. 57 и 98 от 2016 г., бр. 85 от 2017 г., бр. 80 от 2018 г., бр. 88 от 2023 г. и бр. 33 от 2024 г.) се създава ал. 11:

"(11) Алинеи 1 и 2 не се прилагат при увеличаване на числеността на персонала на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" към министъра на правосъдието, когато

увеличаването е свързано с числеността на държавните служители, които пряко осъществяват дейности по изпълнение на наказанията или на мярката за неотклонение задържане под стража."

§ 8. Член 7, ал. 4, чл. 8, ал. 5, чл. 9 и чл. 12 - 23 влизат в сила 9 месеца от обнародването на закона в "Държавен вестник".

Законът е приет от 51-вото Народно събрание на 19 март 2026 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.